

Kemiska arbetsmiljörisker

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:19) om kemiska arbetsmiljörisker

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:19) och allmänna råd om kemiska arbetsmiljörisker;

AFS 2014:5
Utkom från trycket
den 15 april 2014

beslutade den 25 mars 2014.

Arbetsmiljöverket föreskriver med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) att 19, 20, 23, 41, 45, 47 och 50–52 §§ samt rubriken närmast före 52 § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:19) om kemiska arbetsmiljörisker ska ha följande lydelse.

Arbetsmiljöverket beslutar i fråga om de allmänna råden till föreskrifterna att, efter allmänna rådens kommentar till 45–49 §§, en kommentar till 45 och 47 §§ ska införas av följande lydelse.

19 § Förpackningar och behållare som inte utgör en del av en teknisk anordning och som innehåller farliga kemiska produkter ska, när de används eller lagras i anslutning till användning, vara märkta som de ska vara då de släpps ut på marknaden enligt förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) eller Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter eller med

1. produktens namn,
2. de faropiktogram som ska finnas i märkningen när produkten släpps ut på marknaden enligt CLP-förordningen samt text enligt nedanstående tabell, alternativt farosymboler och farobeteckningar enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter och
3. text med information om att produkten är brandfarlig, kan ge cancer, kan ge allergi, kan skada arvsmassan eller är reproduktionsstörande när sådan är tillämplig och om inte denna information framgår av informationen enligt punkten 2.

Fysikaliska faror				
Faropiktogram enligt CLP-förordningen				
Text till faropiktogrammet	Explosiv	Brandfarlig	Oxiderande	
Hälsorfaror				
Faropiktogram enligt CLP-förordningen				
Text till faropiktogrammet	Giftig	Frätande	Hälsorfarlig	Skadlig

Faropiktogram, farosymboler och farobeteckningar avseende miljöfarlighet krävs inte vid tillämpning av första stycket, punkten 2.

För bekämpningsmedel ska även behörighetsklass enligt Kemikalieinspektionens godkännande anges.

Märkningen får begränsas till enbart produktens namn eller utelämnas helt om andra åtgärder vidtas som säkerställer att detta inte innebär ökad risk för ohälsa eller olycksfall och om kravet i 18 § uppfylls.¹

20 § Rörledningar som innehåller en farlig kemisk produkt ska vara märkta med produktens namn och faropiktogram eller farosymbol samt med en pil för strömningsriktningen. På en rörledning som används för olika produkter med samma farliga egenskaper får produktnamnen anges med en samlingsbeteckning.²

23 § Arbetet ska ordnas, utföras, följas upp och åtgärdas så att inandningsluften blir så fri från luftföroreningar som är praktiskt möjligt med hänsyn till de resurser som krävs för att begränsa luftföroreningarna.

Åtgärder ska omedelbart vidtas om inandningsluften inte bedöms vara godtagbar med hänsyn till gränsvärdena i bilaga 1, Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:18) om hygieniska gränsvärden.

¹ Ändringen innebär att femte stycket upphävs.

² Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

Sedan åtgärder vidtagits för att minska halten luftföroreningar i andningszonen ska en mätning av halten göras senast tre månader efter det att åtgärder enligt andra stycket vidtagits, om det inte är uppenbart onödigt.³

41 § Arbetsgivaren ska föra ett register över arbetstagare som utsatts för exponering som kan innebära risk för ohälsa i arbete med kemiska produkter som avses i 38 § första stycket punkterna 1, 2, samt 4–6 eller vid verksamheter enligt 38 § andra stycket. Registret ska innehålla uppgifter om

1. arbetstagarens namn,
2. arbetsuppgifter,
3. vilken kemisk riskkälla som arbetstagaren utsatts för samt
4. uppmätt eller uppskattad grad av exponering.⁴

45 § Ett kemiskt ämne som tillhör grupp A i bilaga 1 eller en kemisk produkt som innehåller en tillsats av ett sådant ämne får inte hanteras, med undantag för de situationer som anges i 46 och 48 §§ i dessa föreskrifter. Detsamma gäller kemiska produkter som innehåller ett sådant ämne som förorening i en halt av 0,1 viktprocent eller mer. För erionit gäller dock halten 1 viktprocent eller mer.

Den arbetsgivare som hanterar ett eller flera kemiska ämnen eller produkter i strid med kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 52 §. Detsamma gäller den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antal sysselsatta – 1) × 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

47 § Ett kemiskt ämne som tillhör grupp B i bilaga 1 eller en kemisk produkt som innehåller ett sådant ämne i en halt av 1 viktprocent eller mer får inte hanteras utan tillstånd av Arbetsmiljöverket, med undantag för de situationer som anges i 48 § i dessa föreskrifter.

Den arbetsgivare som hanterar ett eller flera kemiska ämnen eller produkter i strid med kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 52 §. Detsamma gäller den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För

³ Ändringen innebär att fjärde stycket upphävs.

⁴ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta – 1) x 271 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

Överträdelse av både 45 och 47 §§ medför sanktionsavgift endast enligt 45 §.

50 § När nedan uppräknade ämnen, eller material som innehåller ämnena, hanteras så att exponering via inandning kan förekomma ska riskbedömningen alltid innefatta mätningar av ämnena i andningszonen.

1. Bly och oorganiska blyföreningar.

2. Etylenoxid.

3. Kadmium och oorganiska kadmiumföreningar.

4. Styren, vinyltoluen eller andra reaktiva monomerer vid esterplastframställning.

Mätning enligt första stycket behöver inte utföras om det är ett arbete som utförs kortare tid än två månader per år. Mätning behöver heller inte göras om man kan visa att det är uppenbart onödigt på grund av att mängden är försumbar, exponeringstiden kort eller hanteringen är sluten.

Mätning ska utföras

– inom tre månader efter det att hanteringen påbörjats,

– om hanteringen ändrats så att tidigare mätning inte är rättvisande samt

– efter ett år.

Därefter ska mätning göras med nedanstående tidsintervall. Tidsintervallen får överskridas med högst två månader.

Mätresultatet jämfört med nivågränsvärdet från två på varandra följande mätningar	Tid till nästa mätning
Minst ett av mätresultaten är över 1/2 gränsvärdet	1 år
Båda mätresultaten är mellan 1/5 och 1/2 gränsvärdet	3 år
Det ena mätresultatet är mellan 1/5 och 1/2 gränsvärdet och det andra under 1/5 av gränsvärdet	3 år
Båda mätresultaten är under 1/5 av gränsvärdet	5 år

Mätningen ska dokumenteras i en mätrapport enligt föreskrifterna (AFS 2011:18) om hygieniska gränsvärden.⁵

⁵ Ändringen innebär att sista stycket upphävs.

51 § Senast tre månader efter det att en mätning enligt 50 § har utförts ska en kopia av mätrapporten skickas till Arbetsmiljöverket.⁶

Bestämmelser om sanktionsavgifter

52 § Bestämmelserna i 45 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 4 § arbetsmiljölagen (1977:1160). Bestämmelserna i 47 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 2 § samma lag.

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 45 och 47 §§.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2014.

BERNT NILSSON

Karin Sundh-Nygård

Anna Middelman

⁶ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

Till 45 och 47 §§ De aktuella bestämmelserna är tillämpliga för de som föreskrifterna riktar sig till, se föreskrifternas 2 § med tillhörande allmänt råd. Sanktionsavgift kan dock påföras endast arbetsgivare och den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

Med antal sysselsatta avses, oavsett om de arbetar heltid eller deltid:

- Anställda arbetstagare.
- Inhyrd arbetskraft (jämför 3 kap. 12 § andra stycket arbetsmiljölagen).

I fråga om verksamhet utan anställda arbetstagare (jämför 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen) avses med antal sysselsatta, oavsett om de arbetar heltid eller deltid:

- De personer som driver verksamheten.
- Inhyrd arbetskraft.

Den aktuella fysiska eller juridiska personens organisationsnummer avgör vilka personer som ska anses ingå i verksamheten. I antalet sysselsatta inräknas personer på verksamhetens samtliga arbetsställen.

Antalet sysselsatta ska beräknas utifrån information avseende den dag som överträdelsen av sanktionsbestämmelsen konstaterades.

**ARBETSMILJÖ
VERKET**

Arbetsmiljöverket · 112 79 Stockholm · Tel 010-730 90 00 · www.av.se

Utgivare: Anna Middelman
ISBN 978-91-7930-581-9 · ISSN 1650-3163